

"Education for Knowledge, Science, and Culture"
- Shikshanmaharshi Dr. Bapuji Salunkhe
Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's
Vivekanand College, Kolhapur
(Autonomous)

Department of Economics

2018-19

Continuous Internal Evaluation (CIE)

INDEX

Sr. No.	CIE Type	Class	Page No.
1.	Research Work	BA-III	
2.	Students' seminar	BA-III	

Dr. Kailas Patil
HEAD
DEPARTMENT OF ECONOMICS
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR
(AUTONOMOUS)

"Education for Knowledge, Science, and Culture"

- Shikshanmaharshi Dr. Bapuji Salunkhe

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's

**Vivekanand College, Kolhapur
(Autonomous)**

KOLHAPUR (AUTONOMOUS)

Department of Economics

02/10/2018

Notice

All the students of BA-III (Sem-V), it is informed you that, submit your research work between 11/10/2018 to 17/10/2018 before 12:30 pm to Dr. Kailas Patil. Submit it timely.

[Signature]
HEAD
DEPARTMENT OF ECONOMICS
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR
(AUTONOMOUS)

37

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR
SubjectWise Blank Mark Entry Sheet for Exam Oct-2018

Course : B. A. (Semester) Pattern : semester
Course Part : B. A. Part No - III SEM-V
Subject : 65531-ECONOMICS PAPER VII(Termwork)
Max Mark : 10 Pass Mark : 4
College : Vivekanand College

Seat No.	PRNNO	Student Name	Marks	Student Sign
51824	2016051357	KARANDE VISHALCHANDRA RAMCHANDRA	07	
51825	2016051726	SUTAR SHUBHAM VISHNU	07	
51826	2015015500164124	TASGAONKAR VIPUL JAYSING	10	
51827	2016034723	SAYYAD SALIM KASHIM	09	
51828	2016051208	PATIL VISHAL ANANDA	07	
51829	2016053625	WARE DEEPALI SANJAY	07	
51830	2016051341	DESHPANDE SANKET SANTOSH	09	
51831	2016053541	ADULKAR RUPALI RANGRAV	10	
51832	2016053568	CHAKAPUR SANGHAYYA MAHADEV	09	
51833	2016049903	DUBULE PRANITA KUNDALIK	07	
51834	2016049412	GHATGE SAI ARUN	09	
51835	2016053600	GHOTANE PRATIBHA BABURAO	10	
51836	2016049761	JAGATAP RAHUL SANJAY	AB	
51837	2016032045	JAMADAR TASNEEM IRSHAD	AB	
51838	2016051559	KACHARE SHUBHAM SHIVAJI	07	
51839	2016053472	KAMBLE AKSHAY DEEPAK	10	
51840	2015015500162582	KAMBLE SUHAL SUNIL	09	
51841	2016051491	KASTURE BIRUDEV VITHOBA	08	
51842	2016049832	KHAVARE RUTUJA SHAMRAO	10	
51843	2016049754	KULKARNI MADHURA JAYANT	10	
51844	2016049779	MANE ANUP TUKARAM	09	
51845	2016050905	NAYAR SAKSHI SURESH	10	
51846	2016049789	PATIL ASMITA VILAS	08	
51847	2016085887	PATIL MAYUR MARUTI	07	
51848	2016051724	PATIL NIKHIL SHIVAJI	09	
51849	2016051607	PATIL SUJATA GANAPATI	10	
51850	2015015500163032	POWAR KULDIP HAMBIRRAO	07	
51851	2016051527	SARGAR BHAGYSHRI SUBHASH	10	
51852	2016051477	SAWANT NIRANJAN ANNASAHEB	09	
51853	2016053550	SAWANT SHIVANI ANIL	08	
51854	2016051563	SURYAWANSHI KRUSHNA SHIVAJI	09	
51855	2016049981	SUTAR SANIVINI SANJAY	10	

Total : 32 Ab : ~~33) Premkumar Bagade - 08~~

33. Premkumar Tanaji Bagade - 08

Internal Examiner
(Kailas Parul)

Ab = Absent, TNG = Term Not Granted, NA = Any Other Case

Printed By : Printed On : 09/10/2018 07:50:55 AM

“A Study of Socio-Economic Problems of Domestic Women Workers in Kolhapur City”

• Research Design •

Presented by

- Madhura J. Kulkarni •
• B.A. III
• [Dept. of Economics]
- Roll No. 5604 •

Under the Guidance of

- Dr. S. G. Gravade •
• HOD, Dept. of Economics,
• Vivekandha College, Kolhapur.

1.

Introduction

In India, the unorganised sector still prevails. A vast majority of India's labour force is in unorganised sector. Not only men, but women also are working in the unorganised sector. The unorganised sector includes home-based work, domestic work, self employed work, etc.

Unorganised sector means the sector of economy without regular source of income and working throughout the year. This sector is not getting a chance to be in mainstream economy. They do not get much help from the government and legal framework of the country.

The main object of this proposed research is to shed light on socio-economic problems faced by a section of women workers in the unorganised sector. These women workers have very tough life. Because of lack of economic opportunities in the organised and mainstream sector, they have to work in unorganised sector. In spite of being actively involved in economic activities for survival, they are not given respect and even their income. Thus, with this study, I would like to study the socio-economic problems of the women working in the unorganised sector and give solutions and suggestions to the problems.

2.

Statement of the Problem

In India, the number of women labour is increasing. But it is seen that in unorganised sector, it is increasing rapidly. Due to lack of economic opportunities, the women labour force is working in unorganised sector.

With the proposed research work, the reader will be able to understand the 'socio-economic problems of women workers in the unorganised sector in Kolhapur city'.

Women in the unorganised sector face many problems related to income, social security, seasonal unemployment as well as some social issues like sexual harassment, disrespect, low self-esteem, etc.

With the proposed research work, we will be able to study the above mentioned problems and give solutions and suggestions for the problem.

Mainly the women workers in domestic work will be included in this study.

3. Objectives

Following are the objectives of the study undertaken:

- i) To understand the meaning and types of unorganised sector.
- ii) To study the current situation of women workers in unorganised sector in Kolhapur.
- iii) To study the economic problems of the women workers in domestic work sector.
- iv) To study the social problems of the women workers in domestic work sector.
- v) To find out solutions and give suggestions for the problems faced by the women.

4. Hypothesis

The proposed research work will be a descriptive research. This will enable the reader to understand the socio-economic problems of women workers in unorganised sector in Kolhapur city. Hence, for this, no hypothesis is required.

The research study will describe the social and economic problems of women working in unorganised sector, with special reference to domestic workers.

5.

Research Methodology

the

of i) Data Collection :

Following methods of data collection will be used for collection of data in the proposed research work:

A] Primary Methods →

- a) Questionnaire Method
- b) Interview Method
- c) Field visit and Observation Method.

B] Secondary Methods →

- a) Online Research Papers
- b) Books
- c) Newspapers

will be ii) Sample Selection:

For the proposed research, sampling method will be used for data collection. The samples will be the women who are working in domestic working sector. Randomly 20 women will be selected for this. The samples will be the residents of Kolhapur city. The migrated women too shall be included.

The women selected as samples will be residents of Kolhapur city. They will be from different age groups, social backgrounds and occupations.

iii) Data Analysis →

Different statistical tools will be used to analyse the collected data and to draw conclusions. The statistical tools like percentage, average, etc. will be used. For data analysis, the software on computers and apps on mobile phones will be used.

iv) Time of Research →

The proposed research study will last for the time period of one month according to the estimation. According to this estimation, following will be the time table of the study :

No. of Weeks	Task
1. Week 1	Library Visit, Study of Previous Literature
2. Week 2	Data Collection
3. Week 3	Data Analysis
4. Week 4	Report Writing.

The period of study will start from 1st November 2018 to and end on 30th A November 2018.

6.

Scope of Research

In the proposed study, the problems of workers in unorganised sector in Kolhapur city will be studied. The women working in industries mainly the domestic work sector will be included only. No other unorganised sector labours will be studied for the proposed research work, like street vendors or self employed workers, etc.

The study area is limited to Kolhapur city only. The women workers outside the city will not be included. But migrated women shall be included in the study.

The proposed research will study only the social and economic problems faced by the women in unorganised sectors and not other problems like medical or health problems.

7.

Limits of Research

The proposed study will include only the 20 women workers working in unorganised sector and mainly the domestic workers. The other sectors of unorganised sector like street vendors, etc. are not included in the study.

The research is limited only to Kolhapur city and not the whole district. The outskirts are also ~~exte~~ excluded from the study.

Due to lack of time, the study of proposed research work will be conducted for only a month. In the month of November, the research will be conducted.

8.

Importance

The proposed research is important to understand the socio-economic problems of the women workers in unorganised sector and mainly the domestic workers, in Kolhapur city. The study will enable the reader to understand the economic problems regarding income, employment and social security. At the same time, it will also help to understand the social problems of the women may be regarding to sexual harrasment, freedom, disrespect and self esteem, etc.

In India, the unorganised sector is increasing. But the labour is not getting proper and satisfactory income and social security in this sector. There may be a lot of social as well as economic problems in this sector which remain ignored. By undertaking a research on small scale, we can seek the solutions and suggestions for the problems. The study is a descriptive one and hence, it shall describe the socio-economic problems faced by the women working in unorganised sector with special reference to the domestic workers.

g.

Review of Previous Literature

The studies and research works have been conducted to describe different problems of labour working in unorganised sector with special reference to women. In his research paper, "Women Workers in Unorganised Sector: A study in Construction Industry in Haryana" published in 2006, Santosh Nandal states that the women workers at construction sites have to work for their survival and at the same time, they have to bear child and work till pregnancy.

In the study paper named "A Study of Women Labour in Unorganised Sector - In Indian Perspective" Abhishek, Pankaj Tiwari and Arvind Mishra state that though there are laws for protection of the women, they are not implemented properly. There is lack of education, awareness, self-esteem and legal literacy in the women.

In a research paper presented in by Manju, named "Women in Unorganised Sector - Problems and Issues in India" the researcher concluded that there has been more women in unorganised sector from urban area than from rural area. They face grave problems. Their life is unpredictable. There is wage discrimination, lack of continuity, seasonal work, etc.

10.

Chapter Scheme

- 1> Introduction
- 2> Research Methodology
- 3> Review of Literature
- 4> A Study of Socio-economic Problems of Women Working in Unorganised Sector with Special Reference to Domestic Workers.
- 5> Data Analysis / Interpretations
- 6> Conclusions / Suggestions
- 7> Bibliography
- 8> Appendix

नाव :- प्रतिभा बाबुराव धोडो
कॉलेज :- विवेकानंद कॉलेज,
कोल्हापूर

वर्ग :- B.A - III year.

हजेरी क्रमांक :- 5549

विषय :- अर्थशास्त्रीय संशोधन
पद्धती.

शेतमजूर स्त्रियांच्या कुटुंबिक, आर्थिक व आमाजिक परिस्थितीचे अध्ययन

प्रस्तावना

दुसऱ्याच्या मालकीच्या शेतीवर अंभाने काम करून जो मजुरी कमवितो. तो शेतमजूर अशी आपण शेतमजुराची व्याख्या करू शकतो. ही मजुरी म्हणजेच मोबदला. हा मोबदला शेवट पेशात, वस्तुरूपात अथवा उत्पादनातील हिश्याच्या स्वरूपात असू शकतो.

शेतमजुराचे वर्गीकरण केले तरी शेतमजूर पुरुष व स्त्रिया असे विभाजन करता येते. यात पुरुष शेतमजूर यापेक्षा स्त्रिया शेतमजुरांना घराची व बहिःच्या अशी दोन्ही ही परिस्थिती सांभाळावी लागते. त्यांना त्यांच्या कुटुंबाकडे अधिक लक्ष द्यावे लागते. घरात बऱ्याच वेळा अनेक समस्या असतात. त्या सर्व समस्या त्यांना भेळभावत असतात. त्या सर्व समस्यांना तोंड देवून त्यांना त्यांच्या सांसार सांभाळावा लागतो. अनेक वेळा या शेतमजूर स्त्रियांच्या पतीचे निधन झालेले असते. अशा वेळेस त्यांना सर्व कुटुंबाला सोबत घेवून जगावे लागते. घरात कुटुंबाच्या उदरनिर्वाहाच्या, आरोग्याच्या, शैक्षणिक अशा अनेक समस्या असतात. त्या सर्व समस्यांना एकट्या स्त्रीला एकटीला सामोरे जावून सोडवाव्या लागतात. या शेतमजूर स्त्रियां

शेतमजूर होण्यामागे अनेक कारणे असतात. ग्रामीण भागात उदरनिर्वाहचे साधन शेत शेत असते. पण बऱ्याच कुटुंबांमध्ये आवश्यक तेवढी शेत नसते. त्यामुळे दुसऱ्यांच्या शेताला जावून शेतमजुरी करावी लागते. केवळ पतीने कमावून आणलेले उत्पन्न पूर्ण कुटुंबासाठी पर्याप्त नसते. त्यामुळे स्त्रीला शेतमजुरीकडे वळवे लागते. ग्रामीण भागात स्त्रिया शेतमजूर होण्याची कासणे तसेच त्यांना येणाऱ्या समस्या मोठ्या प्रमाणात दिसून येतात.

संशोधन समस्या

भारतीय शेत ही निसर्गावर अवलंबून असल्यामुळे शेतमजूर स्त्रियांना वर्षभर कामाची उपलब्धता नसते. त्यामुळे त्यांच्या वेगवेगळ्या समस्यांचा अभ्यास करणे गरजेचे होते. सामर्थ्ये कौटुंबिक, आर्थिक व सामाजिक, आरोग्यविवेक समस्या, कुटुंबाचे उत्पन्न कमी यासारख्या समस्यांचा समावेश होतो.

शेतमजुरांचे समाजात असलेले स्थान कमी दर्जाचे आहे. याचे मुख्यकारण म्हणजे गरीबी. कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजूर हे निरक्षर आहेत. बहुतांशी अडानी आहेत. तर खेड्यात बाहंगारे आहेत. त्यांच्या कुटुंबाची प्रकारच्या संघटना किंवा गट नाहीत.

संशोधनाची उद्दिष्टे

- १) ग्रामीण भागातील शेतमजूर स्त्रियांचा आढावा घेणे.
- २) शेतमजूर स्त्रियांच्या कौटुंबिक परिस्थितीचे अध्ययन करणे.
- ३) शेतमजूर स्त्रियांच्या आर्थिक परिस्थितीचे अध्ययन करणे.
- ४) कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजूर स्त्रियांच्या सामाजिक परिस्थितीचा अभ्यास करणे.
- ५) शेतमजूर स्त्रियांच्या समस्या जाणून घेणे.

संशोधनाची वृत्तीतके

- १) शेतमनुष्यांचा शिक्षण आणि आरोग्यावरील खर्च फार कमी आहे.
- २) शेतमजूर स्त्रियांच्या मध्ये कर्जबाजारीपणाचे प्रमाण अधिक आहे.
- ३) शेतमजूर स्त्रियांमध्ये निरक्षरतेचे प्रमाण जास्त आहे.
- ४) शेतमजूर स्त्रियांना वर्षभर शेतावर काम उपलब्ध होत नाही.
- ५) शेतमजूर स्त्रियांचे सामाजिक, आर्थिक व कोट्टविक न्याय फार चांगले नाही.

संशोधन पद्धती

संशोधनासाठी स्वीवादी संशोधन पद्धतीचा वापर करण्यात आला आहे. अर्केक्षण पद्धतीच्या आधारे संशोधन करण्यात आले. येईल.

संशोधन नमुना निवड

संशोधनासाठी संशोधन क्षेत्रातील नमुना निवड पुढीलप्रमाणे वापरली आहे.

कोल्हापूर जिल्ह्यातील 20 स्त्रियांची निवड करणार आहेत.

माहितीची प्रक्रिया आणि सांख्यिकीय साधने

संशोधनासाठी माहिती ही शेतमजूर स्त्रियांना प्रश्न विचारून ठेवणार आहेत. प्रश्नावलीत शेतमजूर स्त्रियांचे सर्व समस्यांचे आकलन होईल अशा पद्धतीने प्रश्न घेतले जातील. जिल्हातील एकूण 20 स्त्रियांकडून माहिती घेतली जाईल.

संशोधनाचे महत्व

अर्थशास्त्राचे जनक अँडम स्मिथ यांनी समाचे महत्व स्पष्ट करित असताना म्हटले आहे की, राष्ट्रातील सर्व संपत्ती ही मानवाने केलेल्या समातून प्राप्त होत असते. अमिक हा उत्पादनाच्या प्रक्रियेतील एकमेव प्रेरणादायी व कार्यशील घटक असतो असे अँडम स्मिथचे म्हणणे होते.

शेतमजूर हा ग्रामीण भागातील घटक असून त्याला मिळणारी मजुरी हीच त्याच्या जीवन जगण्याचा मूलभूत स्रोत आहे. भारतातील जलद गतीने वाढणाऱ्या लोकसंख्येबरोबरच शेतमजुरांची संख्या वाढत चालली आहे. परंतु त्या प्रमाणात शेतजमिनीचे क्षेत्र नाही. तसेच कमी वेतन, हंगामी बोजगार, कर्जबाजजारिपणा, गरीबी या समस्यांना तो बळी पडतोय. म्हणून तेथे संशोधनाचा हेतु असा आहे की, कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजूर स्त्रियांचा कौटुंबिक, सामाजिक व आर्थिक अभ्यास.

माहितीची साधने

संशोधनासाठी माहिती ही प्राथमिक व दुय्यम सामग्रीद्वारे मिळवली आहे. प्राथमिक सामग्री प्रश्नावली मुलाखत पद्धतीने मिळवणार आहोत. दुय्यम सामग्री ही त्रिविध प्रकारची ग्रंथालये, संस्था मुस्तके, नियतकालिके, वर्तमानपत्रे आणि उतर माहितीचा वापर केला आहे.

निष्कर्ष

आनेल्या माहितीवरून अंशोधनाचे निष्कर्ष काढण्यात आले आहेत ते पुढीलप्रमाणे.

- १) शेतमजूर स्त्रियांच्या घरातील कमावत्या लोकांची संख्या ही कमी दिसून आली आहे. त्यामुळे घरातील बराचसा अर्थार्जनाचा भार हा एकट्या शेतमजूर स्त्रीवर पडल्याचे दिसते. तिला घरातील सर्व बाबींकरिता लक्ष द्यावे लागते तसेच बट्टी जावून मजुरी खुद्द करावी लागते.
- २) या शेतमजूर स्त्रियांना वर्षभरातील जास्तीत जास्त हे शेतात जावून काम करावे लागते. तेव्हा झोड्या प्रमाणात का होईना त्यांच्या गरजा भागविल्या जातात. त्यामुळे या स्त्रियांचा जास्त वेळ काम करण्यात जास्त असल्याने त्या स्वतःकडे जास्त लक्ष देऊ शकत नाही.
- ३) या शेतमजूर स्त्रियांचे शिक्षण हे प्राथमिक व माध्यमिक पर्यंतच आल्याचे दिसते.
- ४) या शेतमजूर स्त्रियांना दिल्या जाणाऱ्या मजुरीचे प्रमाण हे महाशाईच्या तुलनेत बरेच कमी आहे. त्यामुळे या शेतमजूर स्त्रियांच्या आर्थिक गरजा पूर्ण होऊ शकत नाही.

अनुक्रमानिका

प्रस्तावना

संशोधन कामग्येची मांडणी

उद्दिष्ट्ये

वृत्तीतके

संशोधन पद्धती

संशोधन व्याप्ती

मर्यादा

नमूना आराखडा

माहिती आंकलन

संशोधनाचे महत्व

निष्कर्ष

नाव - - शिवानी अनिल भावंत
कॉलेज - विवेकानंद कॉलेज,
कोल्हापूर

हजेरीक्र - 5698
विषय - अर्थशास्त्रातील संशोधनाचा
पद्धती शास्त्र.

शेतमजुरांचा अभ्यास

प्रस्तावना :-

शेती हा भारतीय अर्थव्यवस्थेचा पाया आहे. कारण भारतीय अर्थव्यवस्थेला शेतीतून फार मोठ्या प्रमाणात उत्पन्न मिळते. वास्तविक पाहता, शेती क्षेत्र हे एक देशाच्या अर्थव्यवस्थेच्या दृष्टीने महत्त्वाचे क्षेत्र आहे. कारण शेती क्षेत्र हे फक्त वाढत्या लोकसंख्येला अन्नधान्याचा पुरवठाच करीत नाही. तर ते उद्योग-धंद्यांना कच्च्यामालाचा पुरवठा करते. बेरोजगारां रोजगार पुरवठा करण्याचे महत्त्वपूर्ण कार्य शेती क्षेत्र करते. देशाचा आर्थिक विकास होण्यास गती प्राप्त होते.

शेतमजूर हा सामाजिक आणि आर्थिक दृष्टीकोनातून फार कमी दर्जाचा घटक मानला जातो. शेतमजूर हा ग्रामीण समाजातील एक असंघटित आणि कनिष्ठ दर्जाचा घटक मानला जातो. कमी मजुरी, हंगामानुसार रोजगार, गरिबी, कर्जबाजारीपणा, कमी उत्पन्न या घटकांचा बळी पडत आहे. महाराष्ट्रातील कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजुरांना योग्य पद्धतीच्या सोयी-सुविधा मिळत नाहीत. शेतमजूर हे अन्नधान्य उत्पादन वाढीसाठी फार महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावणारे आहेत. म्हणून संशोधनाचा विषय "कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजुरांचा सामाजिक आर्थिक अभ्यास" हा आहे.

शेतमजूर व्याख्या :-

१९५०-५१ मधील पहिल्या शेतमजूर चौकशी समितीने पुढीलप्रमाणे व्याख्या केली आहे.
"जे लोक शेतकऱ्यांकडे पीक लागवडीच्या काळामध्ये पैशाच्या मोबदल्यात पीक लागवड करतात त्यांना शेतमजूर म्हणतात.

१९५६-५७ मधील २-्या शेतमजूर चौकशी समितीने पुढीलप्रमाणे व्याख्या केली आहे.
"शेतीमध्ये काम करणारे शेतमजूर असतातच याशिवाय दुग्ध व्यवसाय, पशुपालन, कुक्कटपालन इत्यादी पुरक व्यवसाय करणाऱ्या लोकांनाही शेतमजूर म्हणतात.

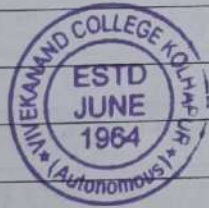

संशोधन समस्या 0-0-

भारतीय शेती ही निसर्गावर अवलंबून असल्यामुळे शेतमजुरांना वर्षभर कामाची उपलब्धता नसते त्यामुळे त्यांच्या वेगवेगळ्या समस्यांचा अभ्यास करणे गरजेचे ठरते. यामध्ये अर्धवैरोजगारी, मजुरीचा दर, कुटुंबाचे उत्पन्न कमी, ग्रामीण उद्योगांचा हास, कर्जबाजारीपणा, निरक्षरता, संघटनेचा अभाव, शेतमालकांचा विशेष इत्यादी समस्यांचा समावेश येतो.

शेतमजुरांचे समाजात असलेले स्थान कमी दर्जाचे आहे. याचे मुख्यकारण म्हणजे गरीबी. कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजूर हे निरक्षर आहेत. बहुतांशी अज्ञानी आहेत. तर जेथ्यात शहणारे आहेत. त्यांच्या कुठल्याही प्रकारच्या संघटना किंवा गट नाहीत. त्यामुळे मालक शेतमजुरांचे शोषण करीत असतात.

संशोधनाचे महत्त्व

अर्थशास्त्राचे जनक अँडम स्मिथ या
श्रमाचे महत्त्व स्पष्ट करित असतांना म्हटले आहे की,
राष्ट्रातील सर्व संपत्ती ही मानवाने केलेल्या श्रमाकडून
प्राप्त होत असते. श्रमिक हा उत्पादनाच्या प्रक्रियेतील
एकमेव प्रेरणादायी व कार्यशील घटक असतो. असे
अँडम स्मिथचे म्हणणे होते.

शेतमजूर हा ग्रामीण भागातील घटक
असून त्याला मिळणारी मजुरी हीच त्याच्या जीवन
जगण्याचा मूलभूत स्रोत आहे. भारतातील जलद
गतीने वाढणाऱ्या लोकसंख्येबरोबरच शेतमजुरांची संख्या
वाढत चालली आहे. परंतु त्या प्रमाणात शेतजमिनीचे
क्षेत्र नाही. तसेच कमी वेतन, हंगामी रोजगार, कर्जावरील
पगार गरीबी या समस्यांना तो बळी पडतोय.
म्हणून येथे संशोधनाचा हेतू असा आहे की, कोल्हापूर
जिल्ह्यातील शेतमजुरांचा सामाजिक, आर्थिक अभ्यास.

संशोधनाची उद्दिष्टे :-

१) कोल्हापूर जिल्हातील शेतमजुरांचा सामाजिक, आर्थिक
अभ्यास करणे.

२) कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजुरांच्या रोजगार स्थानाचा
अभ्यास करणे.

३) कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजुरांचा कर्जावरील पगाराचा
अभ्यास करणे.

४) कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजुरांची उत्पन्न रचना आणि
वर्ष रचना यांचा अभ्यास करणे.

५) कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजुरांनी लाभ घेतलेल्या
सरकारी योजनांचा अभ्यास करणे.

माहितीची साधने :-

संशोधनासाठी माहिती ही प्राथमिक व दुय्यम सामग्रीद्वारे मिळवली जाते. प्राथमिक सामग्रीद्वारे पृश्वावली, मुख्यालत पद्धतीने मिळवतात आहेत. दुय्यम सामग्री ही विविध प्रकारची ग्रंथालये, संस्था पुस्तके, नियतकालके, वर्तमानपत्रे आणि इतर माहितीचा वापर केला जाते.

निष्कर्ष :-

आलेल्या माहितीवरून संशोधनाचे निष्कर्ष पुढीलप्रमाणे :-

शेतमजुरांच्या धरातील कमावत्या लोकांची संख्या ही कमी दिसून येते. त्यामुळे धरातील बराचसा अर्थार्जनाचा भार हा एकट्या शेतमजुरांवर पडल्याचे दिसते. शेतमजुरांना शेतमालक ज्या दिवशी काम केले त्या दिवशी मजुरी देत नाही. त्यामुळे या शेतमजुरांना शेजच्या आर्थिक गरजा पूर्ण करणे शक्य होत नाही.

आर्थिक गरजा पूर्ण होत नसल्याने शेतमजुरांना दुसऱ्यांदा शेताने मजुरी करावी लागते. त्यांना मुलामुलीच्या शिक्षणाकडे अधिक लक्ष देऊ शकत नाही.

शेतमजुरांना दिल्या जाणाऱ्या मजुरीचे प्रमाण हे मरागाईच्या तुलनेत बरेच कमी आहे. त्यामुळे सावकाराकडून साजाने पैसे घेतात. त्यांना आरोग्य विषयक सोयी उपलब्ध होत नाहीत.

अनुक्रमणिका :-

प्रस्तावना

संशोधन समस्येची मांडणी

उद्दिष्ट्ये

गृहीते

संशोधन पद्धती

संशोधन व्याप्ती

मर्यादा

नमुना आराखडा

माहिती संकलन

संशोधनाचे महत्त्व

निष्कर्ष

संशोधनाची गृहीतके :-

- १) शेतमजुरांचा शिक्षण आणि आरोग्यावरील खर्च फार कमी आहे.
- २) शेतमजुरांमध्ये कर्षाजारीपणाचे प्रमाण अधिक आहे.
- ३) शेतमजुरात निरक्षरतेचे प्रमाण जास्त आहे.
- ४) शेतमजुरांना वर्षभर शेतावर काम उपलब्ध होत नाही.
- ५) शेतमजुरांचे सामाजिक स्थान फार चांगले नाही.

संशोधन पद्धती :-

कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजुरांचा सामाजिक, आर्थिक अडथळ्यां करून घ्यासाठी विश्लेषणात्मक संशोधन पद्धत वापरत आणली आहे, यासाठी कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतमजुरांची निवड केली आहे.

नमुना निवड :-

संशोधनासाठी संशोधन क्षेत्रातील नमुना निवड पुढीलप्रमाणे वापरली आहे.

कोल्हापूर जिल्ह्यातील २० कामगारांची निवड केले जाणार आहेत.

माहितीची प्रक्रिया आणि सांख्यिकीय साधने

संशोधनासाठी माहिती ही शेतमजुरांना प्रश्न विचारून घेणार आहेत. प्रश्नावलीस शेतमजुरांचे सर्व समस्यांचे आकलन होईल अशा पद्धतीने प्रश्न घेतले जातील. जिन्हातील एकूण २० शेतमजुरांकडून माहिती घेतली जाईल.

विवेकानंद कॉलेज कोल्हापूर

नाव - त्रैलुजा शामराव खवरे.

रोल नं - 5593

वर्ग - B.A III (अर्थशास्त्र विभाग)

विषय - संशोधन पध्दतीचे अर्थशास्त्र.

सेमिनार :- महिला स्वल्पीकरणामध्ये वचत गटांचे योगदान :

विषय :- पोले / ठाणे गावातील वचत गटाचा अभ्यास.

1. * प्रस्तावना * पोले तर्फे ठाणे

सदर Topic निवडल्याचे कारण की, आमच्या गावान जेमतेम 7 ते 8 वचत गटांचे नियमित कामकाज चालू आहे. तसेच त्यांचे महिला स्वल्पीकरणामध्ये मीठे योगदान आहे. तरी हा विषय निवडल्याचे कारण की, या वचत गटातील महिलांचे नियोजन व या गटातील त्यांची कामाविषयी असोशी तल्पता मी जवळून अनुभवली आहे. आणि या ल्हूण 7 ते 8 वचत गटातील एका वचत गटाचा मी विश्लेषण - षणात्मक अभ्यास करायचे ठरवले. व या एका वचत गटातील ल्हूण 20 महिलांचा अभ्यास मला सदर विषय होतल्याने करता आला. तर असे वचत गट स्थापन करणेबाबतून ते चालव्यापर्यंत या महिलांना कोठल्या समस्यांशी सामोरे जावे लागते याचा अभ्यास मला यामध्ये करता आला. तसेच पूर्वी हा वचत गट स्थापन करण्यापूर्वी यामध्ये असणाऱ्या प्रत्येक महिलेला आर्थिक स्थितीला सामोरे जावे लागत होते. परंतु आता वचत गटाची स्थापना झाल्यापश्चात त्या महिलांची आर्थिक स्थिती सुधारली आहे.

2. * संशोधन समस्येची मांडणी *

सदर विषयान मला महिला वचत गटाचा अभ्यास करताना त्यांच्या अध्यक्षांना भेटल्यानंतर त्यांना दख्खेन झेडसावत असणाऱ्या समस्येची मला जाणीव झाली. तसेच त्यांनी चालू केलेल्या शेतामितीचे पैसे त्या महिला बँकेत

अख्यासि जात। तेथे त्यांना अडसावणाऱ्या समस्यांची माहिती होण्यासाठी सधर माहितीचे विश्लेषण करणार आहे. आणि त्यांना अडसावणाऱ्या विविध समस्यांची म्हणजे सामाजिक आणि आर्थिक इ. मांडणी सधर आराखड्यात केेली जाणार आहे. या महिलांची प्रमुख समस्या म्हणजे सरकारने योजिलेल्या व आणिलेल्या योजना आणि विविध विस्थापित केलेले सरकाराफत चालवले जाणारे वृद्धयोग महिलांपर्यंत पोहचिलेला नाहीत. त्यामुळे इतर बचत गटांच्या तुलनेत सी घेतलेल्या बचत गटाचा गटाचा विकास कमी असल्याने दृष्टीस पडते. ही त्यांची प्रमुख समस्या आहे. तसेच काही धरबुती जबाबदाऱ्यांमुळे व धरबुती वाढ आणि लोणावांमुळे महिलांचे सर्वाधिकरण होण्यात अडथळा निर्माण होत आहे. म्हणून या महिला अडथळांच्या नियोजित बैठकीस काही काळातव उपस्थित राहू शकत नाही.

उद्दिष्टे

काही उद्दिष्टे पुढील ---

- 1) हा विषय होण्याचा उद्देश म्हणजे आमच्या गावातील बचत गटांचा सामाजिक व आर्थिक अडथळी करणे होय.
- 2) त्यांचा इतर बचत गटांच्या तुलनेत झालेला कमी विकास पाहता त्यांच्यात सुधारणा करणे व त्यांवर उपयोजनांची त्यांना माहिती देणे.
- 3) तसेच त्यांना बचत गट संस्थापना निर्माण होणाऱ्या समस्या तसेच तमा होणारे पैस बँकेत अख्यासि जाणून उद्भवणारी सामाजिक समस्या व त्यासोबत योजिले गेलेले उपाय यांची माहिती घेतली जाणार आहे.

4. * गृहितके *

- ① सदरच्या संशोधन विषयामुळे महिला बचत गटातील महिलांचा विकास घडून आला व त्यांचे सवलतीकरण घडून आले.
- ② तसेच सदरच्या संशोधन आराखड्यामुळे महिलांच्या आर्थिक व सामाजिक समस्या शुरल्या.
- ③ तसेच त्यांचे सामाजिक संरक्षण व व्यवहारक्षम विकास घडून आला.

5. * संशोधन पध्दती *

- ① ही माहिती मी प्राथमिक तऱ्याच्या स्वरूपातून घेवून सुरुवातीला नमुना आराखडा तयार केला आहे.
- ② व एकलपेयन माहिती दुय्यम तऱ्याच्या भाषावारे घेणार आहे. दुय्यम तऱ्यान मी विविध संदर्भांचे, ज.प. मळाले, Kardia, Next यांसारख्या तऱ्यांचा आधार घेईन.
- ③ सुरुवातीला मी आमच्या गावातील अनेक बचत गट पाहिले परंतु सदर आराखड्यात मी फक्त एकाच बचत गटाचा अभ्यास करणार आहे.
- ④ आणि तसेच या एका बचत गटातील मी फक्त 20 महिलांचा अभ्यास करणार आहे.
- ⑤ तसेच त्यांना उद्भवणाऱ्या आर्थिक - सामाजिक समस्यांचा व सामाजिक संरक्षणाचा अभ्यास केला जाणार आहे.
- ⑥ ही संशोधन पध्दती प्राथमिक स्वरूपाची असून यामध्ये माझी बचत गटातील एकूण 20 महिलांचा अभ्यास करून त्यांची सुलक्षण घेणार आहे.

- ⑦ तसेच त्यांच्या मुलाखतीद्वारे त्यांना आणखी कोणते प्रश्न उदभवतात ते जाणून घेता येईल.
- ⑧ तसेच ती बचत गट जे गृहदयोग चालवता त्या संदर्भात माहिती घेतली जाईल. त्यांना होणारा नफा त्यांना होणारा तोटा यांची सविस्तर नोंद केली जाईल.

6. * संशोधनाची व्याप्ती *

शहर संशोधनाची व्याप्ती ही मर्यादित स्वरूपाची असल्याचे दिसून येते. या विषयाशी निगडित असलेले बचत गट अनेक आहेत. परंतु मी फक्त पोर्ते / ठाणे या गावातील एकाच बचत गटातील 20 महिलांच्या भाषिक व सामाजिक समस्यांचा अभ्यास करणार असित्वा त्यांनी जे जे गृहदयोग चालू केले आहेत त्यातून मिळणारे फायदे आणि नफा व तोटा यांचा अभ्यास करणार असित्वा.

7. * संशोधनाची मर्यादा *

सर्व संशोधनाचा आराखडा तयार करण्यासाठी मर्यादा ठेवली आहे. आणि ती मर्यादा फक्त 1 महिलांची आहेत. सर्व आराखडा फक्त 1 महिन्यात पूर्ण करावयाचा असून ती यामध्ये --

1) पहिला आवडा → माहितीचे संकलन करण्यासाठी ग्रंथालय भेट व संशोधनाचे नियोजन करीत.

2) दुसरा आवडा → तथ्य संकलन करणे व 20 महिलांना सोडून अनुभूती तयार करणे.

3) तिसरा आवडा → माहिती Computer मध्ये feed करून ठेवणे.

4) चौथा आवडा → Report तयार करून अहवाल - लेखन व सादरीकरण तयार करीत.

तसेच हे संशोधन फक्त 1 महिन्याकरिता व पीएचडी वगैरे या गावातील एकाच बचत गरातील 20 महिलांचा आहेत.

४. * संशोधनेचे महत्त्व *

पोर्तुगे वावानीनु बचन गरांच्या दृष्टीने हे संशोधन अधिक महत्त्वाचे आहे. तसेच या संशोधनाने बचन गरातील महिलांच्या समस्या परखडपणे मांडण्याची संधी येथे मिळाली त्यामुळे या महिलांच्या सवलीकरणास व विकासास गती मिळाली. त्यामुळे सरकारला अशा विकसनशील मागाविर असणाऱ्या बचन गरांना विविध योजनांची साहिली देता येईल. त्यामुळे महिला व्यवहारक्षम बनून त्यांचे सवलीकरण घडून येव्यान बचन गरांचे योगदान अधिक महत्त्वाचे ठरेल.

१. * संशोधनाचा आढावा *

सदरचा संशोधनाचा आराखडा तयार करण्यासाठी
मी मागील संशोधनाचा आढावा घेतला.
नेणेकडेन सदरचा नमुना आराखडा अधिक
चांगला करता येईल. पुस्तकीतून आपण महिलांना
कोणत्या समस्यांना सामोरे जावे लागते. तसेच
सामाजिक समस्या - योजनांची निधमित्त माहिती नसणे
ही समस्या अशा अनेक समस्या उद्भवत असतात.
सदर संशोधन आराखड्यामुळे माहितीचे विश्लेषण
विस्तृत स्वरूपात करता येईल. आणि यातून एकच
अनुमान काढता येईल ते म्हणजे बचत गटांमध्ये
सर्वात महत्त्वाचे घोरण ठरवून दिले जाते. ते म्हणजे
महिला संबंधीकरण आणि यातून निराधार महिलांचे
मानसिक बळ वाढते. आणि त्यांचे संबंधीकरण
दिव्यास मदत होते. आणि म्हणूनच अशा बचत
गटांमुळे महिलांचा सामाजिक व आर्थिक विकास
दिव्यास मदत होतो. म्हणून सदरचा आराखडा सादर
केला आहे.

"Education for Knowledge, Science, and Culture"
Shikshanmaharshi Dr. Bapuji Safunkhe
Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's
Vivekanand College, Kolhapur
(Autonomous)

Department of Economics

07/09/2018

Notice

All the students of BA-III (Sem-V), it is informed you that, students' seminar (presentations) are arranged by the department. The subject-wise schedule is given below. Meet your subject teachers and fix your seminar topics. Finish your seminars in the given time.

Subject Name	Seminar Dates
Micro Economics	17/09/2018 to 18/09/2018
Research Methodology	19/09/2018 to 20/09/2018
History of Economic Thought	21/09/2018 to 22/09/2018
Economics of Development	24/09/2018 to 25/09/2018
International Economics	26/09/2018 to 27/09/2018

Silva
HEAD
DEPARTMENT OF ECONOMICS
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR
(AUTONOMOUS)

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR

STUDENT SEMINARS 2018-19

Course Name : B.A. SEM 5

Subject : ECONOMIOCS SPL

Paper Name : VII Micro Economics

Teachers Name: Dr. K. S. Patil

Sr. No.	Roll No	Student ID	Name of the Student	Marks
1	5502	364322	RUPALI RANGRAO ADULKAR	10
2	5739	515623	PREMKUMAR TANAJI BAGWALE	08 PRN 2016051354
3	5517	364063	SANGHAYYA MAHADEV CHAKAPUR	09
4	5534	368551	SANKET SANTOSH DESHPANDE	09
5	5540	363964	PRANITA KUNDLIK DUBULE	07
6	5548	363979	SAI ARUN GHATGE	09
7	5549	363737	PRATIBHA BABAURAO GHOTANE	10
8	5562	363739	RAHUL SANJAY JAGTAP	AB
9	5564	490710	TASNIM IRSHAD JAMADAR	AB
10	5567	363664	SHUBHAM SHIVAJI KACHARE	07
11	5575	363861	AKSHAY DEEPAK KAMBLE	10
12	5583	483082	SUHAL SUNIL KAMBLE	09
13	5587	363931	VISHALCHANDRA RAMCHANDRA KARANDE	07
14	5589	363859	BIRUDEV VITHOBA KASTURE	08
15	5593	485412	RUTUJA SHAMRAO KHAVARE	10
16	5604	363756	MADHURA JAYANT KULKARNI	10
17	5631	363793	SAKSHI SURESH NAYAR	10
18	5643	487025	ASMITA VILAS PATIL	08
19	5647	364155	MAYUR MARUTI PATIL	07
20	5648	364011	NIKHIL SHIVAJI PATIL	08
21	5659	364060	SUJATA GANAPATI PATIL	10
22	5662	363882	VISHAL ANANDA PATIL	07
23	5670	481449	KULDIP HAMBIRRAO POWAR	07
24	5689	363670	BHAGYASHRI SUBHASH SARGAR	10
25	5696	363663	NIRANJAN ANNASAHEB SAWANT	09
26	5698	364170	SHIVANI ANIL SAWANT	08
27	5700	363989	SALIM KASHIM SAYYAD	09
28	5718	363750	KRUSHNA SHIVAJI SURYAWANSHI	09
29	5719	363744	SANJIVANI SANJAY SUTAR	10
30	5721	363907	SHUBHAM VISHNU SUTAR	07
31	5725	364306	VIPUL JAYSING TASGAONKAR	10
32	5730	363911	MANE ANUP TUKARAM	09
33	5733	490956	DEEPALI SANJAY WARE	07

Signature of the Teacher

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR

STUDENT SEMINARS 2018-19

Course Name : B.A. SEM 5

Subject : ECONOMIOCS SPL

Paper Name : VIII Research

Teachers Name: Dr. S. G. Gravade

Methodology in Economics - I

Sr. No.	Roll No	Student ID	Name of the Student	Marks
1	5502	364322	RUPALI RANGRAO ADULKAR	10
2	5739	515623	PREMKUMAR TANAJI BAGWALE	08
3	5517	364063	SANGHAYYA MAHADEV CHAKAPUR	08
4	5534	368551	SANKET SANTOSH DESHPANDE	09
5	5540	363964	PRANITA KUNDLIK DUBULE	09
6	5548	363979	SAI ARUN GHATGE	10
7	5549	363737	PRATIBHA BABAURAO GHOTANE	08
8	5562	363739	RAHUL SANJAY JAGTAP	Ab
9	5564	490710	TASNIM IRSHAD JAMADAR	Ab
10	5567	363664	SHUBHAM SHIVAJI KACHARE	09
11	5575	363861	AKSHAY DEEPAK KAMBLE	09
12	5583	483082	SUHAL SUNIL KAMBLE	09
13	5587	363931	VISHALCHANDRA RAMCHANDRA KARANDE	09
14	5589	363859	BIRUDEV VITHOBA KASTURE	08
15	5593	485412	RUTUJA SHAMRAO KHAVARE	10
16	5604	363756	MADHURA JAYANT KULKARNI	08
17	5631	363793	SAKSHI SURESH NAYAR	09
18	5643	487025	ASMITA VILAS PATIL	09
19	5647	364155	MAYUR MARUTI PATIL	09
20	5648	364011	NIKHIL SHIVAJI PATIL	09
21	5659	364060	SUJATA GANAPATI PATIL	08
22	5662	363882	VISHAL ANANDA PATIL	08
23	5670	481449	KULDIP HAMBIRRAO POWAR	08
24	5689	363670	BHAGYASHRI SUBHASH SARGAR	08
25	5696	363663	NIRANJAN ANNASAHEB SAWANT	09
26	5698	364170	SHIVANI ANIL SAWANT	07
27	5700	363989	SALIM KASHIM SAYYAD	08
28	5718	363750	KRUSHNA SHIVAJI SURYAWANSHI	09
29	5719	363744	SANJIVANI SANJAY SUTAR	10
30	5721	363907	SHUBHAM VISHNU SUTAR	09
31	5725	364306	VIPUL JAYSING TASGAONKAR	08
32	5730	363911	MANE ANUP TUKARAM	08
33	5733	490956	DEEPALI SANJAY WARE	08

Signature of the Teacher

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR

STUDENT SEMINARS 2018-19

Course Name : B.A. SEM 5

Subject : ECONOMIOCS SPL

Paper Name

IX History of Economic thought - I

Teachers Name:

Mr. Y. D. Hartable

Sr. No.	Roll No	Student ID	Name of the Student	Marks
1	5502	364322	RUPALI RANGRAO ADULKAR	10
2	5739	515623	PREMKUMAR TANAJI BAGWALE	07
3	5517	364063	SANGHAYYA MAHADEV CHAKAPUR	10
4	5534	368551	SANKET SANTOSH DESHPANDE	8
5	5540	363964	PRANITA KUNDLIK DUBULE	08
6	5548	363979	SAI ARUN GHATGE	10
7	5549	363737	PRATIBHA BABAURAO GHOTANE	07
8	5562	363739	RAHUL SANJAY JAGTAP	Ab
9	5564	490710	TASNIM IRSHAD JAMADAR	Ab
10	5567	363664	SHUBHAM SHIVAJI KACHARE	06
11	5575	363861	AKSHAY DEEPAK KAMBLE	07
12	5583	483082	SUHAL SUNIL KAMBLE	08
13	5587	363931	VISHALCHANDRA RAMCHANDRA KARANDE	08
14	5589	363859	BIRUDEV VITHOBA KASTURE	10
15	5593	485412	RUTUJA SHAMRAO KHAVARE	10
16	5604	363756	MADHURA JAYANT KULKARNI	10
17	5631	363793	SAKSHI SURESH NAYAR	10
18	5643	487025	ASMITA VILAS PATIL	08
19	5647	364155	MAYUR MARUTI PATIL	8
20	5648	364011	NIKHIL SHIVAJI PATIL	8
21	5659	364060	SUJATA GANAPATI PATIL	10
22	5662	363882	VISHAL ANANDA PATIL	8
23	5670	481449	KULDIP HAMBIRRAO POWAR	8
24	5689	363670	BHAGYASHRI SUBHASH SARGAR	10
25	5696	363663	NIRANJAN ANNASAHEB SAWANT	10
26	5698	364170	SHIVANI ANIL SAWANT	10
27	5700	363989	SALIM KASHIM SAYYAD	07
28	5718	363750	KRUSHNA SHIVAJI SURYAWANSHI	07
29	5719	363744	SANJIVANI SANJAY SUTAR	10
30	5721	363907	SHUBHAM VISHNU SUTAR	08
31	5725	364306	VIPUL JAYSING TASGAONKAR	10
32	5730	363911	MANE ANUP TUKARAM	10
33	5733	490956	DEEPALI SANJAY WARE	08

Signature of the Teacher

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR

STUDENT SEMINARS 2018-19

Course Name : B.A. SEM 5

Subject : ECONOMIOCS SPL

Paper Name :

X Economics of Development

Teachers Name:

Mr. V. D. Hartale

Sr. No.	Roll No	Student ID	Name of the Student	Marks
1	5502	364322	RUPALI RANGRAO ADULKAR	10
2	5739	515623	PREMKUMAR TANAJI BAGWALE	07
3	5517	364063	SANGHAYYA MAHADEV CHAKAPUR	10
4	5534	368551	SANKET SANTOSH DESHPANDE	08
5	5540	363964	PRANITA KUNDLIK DUBULE	8
6	5548	363979	SAI ARUN GHATGE	10
7	5549	363737	PRATIBHA BABAURAO GHOTANE	07
8	5562	363739	RAHUL SANJAY JAGTAP	Ab
9	5564	490710	TASNIM IRSHAD JAMADAR	Ab
10	5567	363664	SHUBHAM SHIVAJI KACHARE	06
11	5575	363861	AKSHAY DEEPAK KAMBLE	07
12	5583	483082	SUHAL SUNIL KAMBLE	8
13	5587	363931	VISHALCHANDRA RAMCHANDRA KARANDE	8
14	5589	363859	BIRUDEV VITHOBA KASTURE	10
15	5593	485412	RUTUJA SHAMRAO KHAVARE	10
16	5604	363756	MADHURA JAYANT KULKARNI	10
17	5631	363793	SAKSHI SURESH NAYAR	10
18	5643	487025	ASMITA VILAS PATIL	8
19	5647	364155	MAYUR MARUTI PATIL	8
20	5648	364011	NIKHIL SHIVAJI PATIL	8
21	5659	364060	SUJATA GANAPATI PATIL	10
22	5662	363882	VISHAL ANANDA PATIL	8
23	5670	481449	KULDIP HAMBIRRAO POWAR	8
24	5689	363670	BHAGYASHRI SUBHASH SARGAR	8
25	5696	363663	NIRANJAN ANNASHEB SAWANT	10
26	5698	364170	SHIVANI ANIL SAWANT	10
27	5700	363989	SALIM KASHIM SAYYAD	10
28	5718	363750	KRUSHNA SHIVAJI SURYAWANSHI	7
29	5719	363744	SANJIVANI SANJAY SUTAR	10
30	5721	363907	SHUBHAM VISHNU SUTAR	09
31	5725	364306	VIPUL JAYSING TASGAONKAR	10
32	5730	363911	MANE ANUP TUKARAM	10
33	5733	490956	DEEPALI SANJAY WARE	08

Signature of the Teacher

[Handwritten Signature]

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR

STUDENT SEMINARS 2018-19

Course Name : B.A. SEM 5

Subject : ECONOMIOCS SPL

Paper Name : International

Economics - I

Teachers Name:

Mr. S. R. Patil

Sr. No.	Roll No	Student ID	Name of the Student	Marks
1	5502	364322	RUPALI RANGRAO ADULKAR	10
2	5739	515623	PREMKUMAR TANAJI BAGWALE	08
3	5517	364063	SANGHAYYA MAHADEV CHAKAPUR	10
4	5534	368551	SANKET SANTOSH DESHPANDE	08
5	5540	363964	PRANITA KUNDLIK DUBULE	08
6	5548	363979	SAI ARUN GHATGE	10
7	5549	363737	PRATIBHA BABAURAO GHOTANE	08
8	5562	363739	RAHUL SANJAY JAGTAP	Ab
9	5564	490710	TASNIM IRSHAD JAMADAR	Ab
10	5567	363664	SHUBHAM SHIVAJI KACHARE	06
11	5575	363861	AKSHAY DEEPAK KAMBLE	08
12	5583	483082	SUHAL SUNIL KAMBLE	7
13	5587	363931	VISHALCHANDRA RAMCHANDRA KARANDE	08
14	5589	363859	BIRUDEV VITHOBA KASTURE	10
15	5593	485412	RUTUJA SHAMRAO KHAVARE	10
16	5604	363756	MADHURA JAYANT KULKARNI	10
17	5631	363793	SAKSHI SURESH NAYAR	10
18	5643	487025	ASMITA VILAS PATIL	08
19	5647	364155	MAYUR MARUTI PATIL	8
20	5648	364011	NIKHIL SHIVAJI PATIL	08
21	5659	364060	SUJATA GANAPATI PATIL	10
22	5662	363882	VISHAL ANANDA PATIL	08
23	5670	481449	KULDIP HAMBIRRAO POWAR	Ab
24	5689	363670	BHAGYASHRI SUBHASH SARGAR	10
25	5696	363663	NIRANJAN ANNASAHEB SAWANT	10
26	5698	364170	SHIVANI ANIL SAWANT	10
27	5700	363989	SALIM KASHIM SAYYAD	08
28	5718	363750	KRUSHNA SHIVAJI SURYAWANSHI	08 @Patil
29	5719	363744	SANJIVANI SANJAY SUTAR	10
30	5721	363907	SHUBHAM VISHNU SUTAR	08
31	5725	364306	VIPUL JAYSING TASGAONKAR	10
32	5730	363911	MANE ANUP TUKARAM	10
33	5733	490956	DEEPALI SANJAY WARE	08

Signature of the Teacher

S.R. Patil
sandip R. Patil
9764932880

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (AUTONOMOUS)
 KOLHAPUR

Subject Wise Student Details.

Micro Economics

Dr. K. S. Patil

Session Name : 2018-2019

Sr. No.	Roll No.	Reg No.	Student Id.	Student Name	Signature	Gender
Course Name : B.A. SEM 5 Marks :						
Subject : ECONOMIOCS SPL						
1	5502		364322	RUPALI RANGRAO ADULKAR *	Rupali	FEMALE
*	5739		515623	PREMKUMAR TANAJI BAGWALE	Premkumar	MALE
3	5517		364063	SANGHAYYA MAHADEV CHAKAPUR	Sanghayya	MALE
4	5534		368551	SANKET SANTOSH DESHPANDE II	S.S. Deshpande	MALE
5	5540		363964	PRANITA KUNDLIK DUBULE II	Pranita	FEMALE
6	5548		363979	SAI ARUN GHATGE ✓	Sai Arun	MALE
7	5549		363737	PRATIBHA BABAURAO GHOTANE I	Pratibha	FEMALE
8	5562		363739	RAHUL SANJAY JAGTAP	Rahul	MALE
9	5564		490710	TASNIM IRSHAD JAMADAR	Tasnim	FEMALE
10	5567	ADT H.N.	363664	SHUBHAM SHIVAJI KACHARE	Shubham	MALE
11	5575		363861	AKSHAY DEEPAK KAMBLE I	Akshay	MALE
12	5583		483082	SUHAL SUNIL KAMBLE I	Suhal	MALE
13	5587	AD	363931	VISHALCHANDRA RAMCHANDRA KARANDE II	Vishal	MALE
14	5589	AD	363859	BIRUDEV VITHOBA KASTURE ✓	Birudev	MALE
15	5593		485412	RUTUJA SHAMRAO KHAVARE .	Rutuja	FEMALE
16	5604		363756	MADHURA JAYANT KULKARNI .	Madhura	FEMALE
17	5631		363793	SAKSHI SURESH NAYAR .	Sakshi	FEMALE
18	5643		487025	ASMITA VILAS PATIL II	Asmita	FEMALE
19	5647		364155	MAYUR MARUTI PATIL	Mayur	MALE
20	5648		364011	NIKHIL SHIVAJI PATIL ✓	Nikhil	MALE
21	5659		364060	SUJATA GANPATI PATIL *	Sujata	FEMALE
22	5662		363882	VISHAL ANANDA PATIL II	Vishal	MALE
23	5670		481449	KULDIP HAMBIRRAO POWAR	Kuldip	MALE
24	5689		363670	BHAGYASHRI SUBHASH SARGAR .	Bhagyasri	FEMALE
25	5696		363663	NIRANJAN ANNASAHEB SAWANT I	Niranjana	MALE
26	5698		364170	SHIVANI ANIL SAWANT I	Shivani	FEMALE
27	5700		363989	SALIM KASHIM SAYYAD I	Salim	MALE
28	5718		363750	KRUSHNA SHIVAJI SURYAWANSHI II	Krushna	MALE
29	5719		363744	SANJIVANI SANJAY SUTAR I	S.S. Sutar	FEMALE
30	5721		363907	SHUBHAM VISHNU SUTAR II	Shubham	MALE
31	5725		364306	VIPUL JAYSING TASGAONKAR *	Vipul	MALE
32	5730		363911	MANE ANUP TIJKARAM ✓	Mane Anup	MALE
33	5733		490956	DEEPAI SANJAY WARE II	Deepai	FEMALE

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (AUTONOMOUS)
 KOLHAPUR

Subject Wise Student Details

Prof. S. R. Patil

Session Name : 2018-2019

International Economics

Sr No	Roll No	Reg No	Student Id	Student Name	Gender
Course Name : B.A. SEM 5					
Subject : ECONOMIOCS SPL <i>a.c.m</i>					
1	5502		364322	RUPALI RANGRAO ADULKAR	FEMALE
2	5739		515623	PREMKUMAR TANAJI BAGWALE	MALE
3	5517		364063	SANGHAYYA MAHADEV CHAKAPUR	MALE
4	5534		368551	SANKET SANTOSH DESHPANDE	MALE
5	5540		363964	PRANITA KUNDLIK DUBULT	FEMALE
6	5545		363979	SAI ARUN GHATGE	MALE
7	5549		363737	PRATIBHA BARAURAO GHOTANE	FEMALE
8	5562		363739	RAHUL SANJAY JAGTAP	MALE
9	5564		490710	TASNIM IRSHAD JAMADAR	FEMALE
10	5567		363664	SHUBHAM SHIVAJI KACHARE	MALE
11	5575		363861	AKSHAY DEEPAK KAMBLE	MALE
12	5581		483082	SUMAL SUNIL KAMBLE	MALE
13	5587		363931	VISHALCHANDRA RAMCHANDRA KARANDE	MALE
14	5589		363859	BIRUDEV VITHOBA KASTURE	MALE
15	5593		485412	RUTUJA SHAMRAO KHAVARE	FEMALE
16	5604		363756	MADHURA JAYANT KULKARNI	FEMALE
17	5631		363793	SAKSHI SURESH NAYAR	FEMALE
18	5643		487025	ASHITA VILAS PATIL	FEMALE
19	5647		364155	MAYUR MARUTI PATIL	MALE
20	5648		364011	NIKHIL SHIVAJI PATIL	MALE
21	5650		364060	SUZATA GANPATI PATIL	FEMALE
22	5662		363882	VISHAL ANANDA PATIL	MALE
23	5670		481449	KULDIP HAMBIRRAO POWAR	MALE
24	5689		363670	BHAGYASHRI SUBHASH SARGAR	FEMALE
25	5696		363663	NIRANJAN ANNASAEH SAWANT	MALE
26	5698		364170	SHIVANI ANIL SAWANT	FEMALE
27	5700		363989	SALIM KASHIM SAYYAD	MALE
28	5718		363750	KRUSHNA SHIVAJI SURYAWANSHI	MALE
29	5714		363744	SANJIVANI SANJAY SUTAR	FEMALE
30	5721		363907	SHUBHAM VISHNU SUTAR	MALE
31	5725		364306	VIPUL JAYSING TASGAONKAR	MALE
32	5730		363911	MANE ANUP TUKARAM	MALE
33	5733		490956	DEEPAI SANJAY WARE	FEMALE

Shri. Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (AUTONOMOUS)
 KOLHAPUR

Subject Wise Student Details

Session Name : 2018-2019

Research methodology

Dr. S. G. Gavade

Sr. No.	Roll No.	Reg No.	Student Id.	Student Name	Gender
Course Name : B.A. SEM 5					
Subject : ECONOMIOCS SPL <i>sign</i>					
1	5502		364322	RUPALI RANGRAO ADULKAR	<i>sign</i> FEMALE
2	5739		515623	PREMKUMAR TANAJI BAGWALE	MALE
3	5517		364063	SANGHAYYA MAHADEV CHAKAPUR	MALE
4	5534		368551	SANKET SANTOSH DESHPANDE	<i>SS Deshpande</i> FEMALE
5	5540		363964	PRANITA KUNDLIK DUBULE	MALE
6	5548		363979	SAI ARUN GHATGE	<i>Photana</i> FEMALE
7	5549		363737	PRATIBHA BABAURAO GHOTANE	MALE
8	5562		363739	RAHUL SANJAY JAGTAP	FEMALE
9	5564		490710	TASHIM IRSHAD JAMADAR	MALE
10	5567		363664	SHUBHAM SHIVAJI KACHARE	<i>Shubham Kachare</i> MALE
11	5575		363861	AKSHAY DEEPAK KAMBLE	<i>Table</i> MALE
12	5583		483082	SUHAL SUNIL KAMBLE	MALE
13	5587		363931	VISHALCHANDRA RAMCHANDRA KARANDE	<i>Yonkale</i> MALE
14	5589		363859	BIRUDEV VITHOBA KASTURE	<i>Birudev Kasture</i> FEMALE
15	5593		485412	RUTUJA SHAMRAO KHAVARE	<i>Rutuja Khavare</i> FEMALE
16	5604		363756	MADHURA JAYANT KULKARNI	FEMALE
17	5631		363793	SAKSHI SURESH NAYAR	<i>Apatil</i> FEMALE
18	5643		487025	ASMITA VILAS PATIL	MALE
19	5647		364155	MAYUR MARUTI PATIL	<i>Mayur Patil</i> MALE
20	5648		364011	NIKHIL SHIVAJI PATIL	<i>Nikhil Patil</i> FEMALE
21	5657		364060	SUJATA GANPATI PATIL	<i>Sujata Patil</i> FEMALE
22	5662		363882	VISHAL ANANDA PATIL	<i>Vishal Patil</i> MALE
23	5670		481449	KULDIP HAMBIRRAO POWAR	<i>Kuldip Powar</i> FEMALE
24	5689		363670	BHAGYASHRI SUBHASH SARGAR	MALE
25	5696		363663	NIRANJAN ANNASAMER SAWANT	FEMALE
26	5698		364170	SHIVANI ANIL SAWANT	<i>Shivani Sawant</i> MALE
27	5700		363989	SALIM KASHIM SAYYAD	<i>Salim Sayyad</i> MALE
28	5718		363750	KRUSHNA SHIVAJI SURYAWANSHI	<i>Krushna Suryawanshi</i> FEMALE
29	5719		363744	SANJIVANI SANJAY SUTAR	<i>SS. Sutar</i> MALE
30	5719		363907	SHUBHAM VISHNU SUTAR	MALE
31	5725		364306	VIPUL JAYSING TASGAONKAR	<i>Vipul Tasgaonkar</i> MALE
32	5730		363911	MANE ANUP TUKARAM	<i>Mane Tukaram</i> MALE
33	5733		490956	DEEPAJI SANJAY WARE	<i>Deepa Ware</i> FEMALE

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (AUTONOMOUS)
 KOLHAPUR

Subject Wise Student Details

Prof. Y. D. Hartale

Economics of Thought

Session Name : 2018-2019

Sr. No.	Roll No.	Reg No.	Student Id.	Student Name	Gender
Course Name : B.A. SEM 5					
Subject : ECONOMIOCS SPL					
1	5502		364322	RUPALI RANGRAO ADULKAR	FEMALE
2	5739		515623	PREMKUMAR TANAJI BAGWALE	MALE
3	5517		364063	SANGHAYYA MAHADEV CHAKRAPUR	MALE
4	5534		368551	SANKET SANTOSH DESHPANDE	MALE
5	5540		363964	PRANITA KUNDLIK DIBULE	FEMALE
6	5548		363979	SAJ ARUN GHATGE	MALE
7	5549		363737	PRATIBHA BANAUNAO GHOTANF	FEMALE
8	5562		363739	RAHUL SANJAY JAGTAP	MALE
9	5564		490710	TASNIM IRSHAD JAMADAR	FEMALE
10	5567		363664	SHUBHAM SHIVAJI KACHARE	MALE
11	5575		363861	AKSHAY DHEPAK KAMBLE	MALE
12	5580		483082	SUHAL SUNIL KAMBLE	MALE
13	5581		363931	VISHALCHANDRA RAMCHANDRA KARANDE	MALE
14	5589		363859	BIRUDEV VITHOBA KASTURF	FEMALE
15	5593		485412	RUTUJA SHAMRAO KHAVARE	FEMALE
16	5604		363756	MADHURA JAYANT KULKARNI	FEMALE
17	5631		363793	SAKSHI SURESH NAYAR	FEMALE
18	5643		487025	ASMITA VILAS PATIL	MALE
19	5647		364155	MAYUR MARUTI PATIL	MALE
20	5648		364011	NIKHIL SHIVAJI PATIL	FEMALE
21	5659		364060	SUJATA GANPATI PATIL	MALE
22	5662		363882	VISHAL ANANDA PATIL	MALE
23	5670		481449	KULDIP HAMBIRRAO POWAR	FEMALE
24	5689		363670	BHAGYASHRI SUBHASH SARGAR	MALE
25	5696		363663	NIRANJAN ANNASAHEB SAWANT	FEMALE
26	5698		364170	SHIVANI ANIL SAWANT	FEMALE
27	5700		363989	SALIM KASHIM SAYYAD	MALE
28	5718		363750	KRUSHNA SHIVAJI SURYAWANSHI	MALE
29	5719		363744	SANJIVANI SANJAY SUTAR	FEMALE
30	5721		363907	SHUBHAM VISHNU SUTAR	MALE
31	5725		364306	VIPUL JAYSING TASGAONKAR	MALE
32	5730		363911	MANE ANUP TUKARAM	MALE
33	5733		490956	DEEPALI SANJAY WARE	FEMALE

Sign

(Handwritten signatures of students and faculty)

(Handwritten signature)

Subject Wise Student Details

Economic Development Planning

T.D. Hasdale

Sl. No.	Roll No.	Reg No.	Student Id.	Student Name	Gender
Course Name (B.A. SEM 5)					
Subject : ECONOMICSS SPL					
1	5502		364322	RUPALI RANGRAO ADULKAR	FEMALE
2	5739		515623	PREMKUMAR TANAJI BAGWALE	MALE
3	5517		364063	SANGHAYYA MAHADEV CHAKAPUR	MALE
4	5534		368551	SANKET SANTOSH DESHPANDE	MALE
5	5540		363964	PRANITA KUNDLIK DUBULE	FEMALE
6	5548		363979	SAI ARUN GHATGE	MALE
7	5549		363737	PRATIBHA BABAUROA GHOTANE	FEMALE
8	5562		363739	RAHUL SANJAY JAGTAP	MALE
9	5564		490710	TASNIM IRSHAD JAMADAR	FEMALE
10	5567		363664	SHUBHAM SHIVAJI KACHARE	MALE
11	5575		363861	AKSHAY DEEPAK KAMBLE	MALE
12	5583		483082	SUHAL SUNIL KAMBLE	MALE
13	5587		363931	VISHALCHANDRA RAMCHANDRA KARANDE	MALE
14	5589		363859	BIRUDEV VITHOBA KASTURE	MALE
15	5593		485412	RUTUJA SHAMRAO KHAVARE	FEMALE
16	5604		363756	MADHURA JAYANT KULKARNI	FEMALE
17	5631		363793	SAKSHI SURESH NAYAR	FEMALE
18	5643		487025	ASMITA VILAS PATIL	FEMALE
19	5647		364155	MAYUR MARUTI PATIL	MALE
20	5648		364011	NIKHIL SHIVAJI PATIL	MALE
21	5659		364060	SUJATA GANPATI PATIL	FEMALE
22	5662		363882	VISHAL ANANDA PATIL	MALE
23	5670		481449	KULDIP HAMBIRRAO POWAR	MALE
24	5689		363670	BHAGYASHRI SUBHASH SARGAR	FEMALE
25	5696		363663	NIRANJAN ANNASABER SAWANT	MALE
26	5698		364170	SHIVANI ANIL SAWANT	FEMALE
27	5700		363989	SALIM KASHIM SAYYAD	MALE
28	5718		363750	KRUSHNA SHIVAJI SURYAWANSHI	MALE
29	5719		363744	SANJIVANI SANJAY SUTAR	FEMALE
30	5719		363907	SHUBHAM VISHNU SUTAR	MALE
31	5725		364306	VIPUL JAYSING TASGAONKAR	MALE
32	5730		363911	MANE ANUP TUKARAM	MALE
33	5733		490956	DEEPAI SANJAY WARE	FEMALE

